

Verksamhetsplan för svensk orientering 2014-15

DISKUSSIONSUNDERLAG 1!

I samband med Svenska Orienteringsförbundets ordförandekonferens i mitten av november 2012 genomfördes ett grupparbete där distriktens ordförande tillsammans med förbundsstyrelsen och delar av förbundskansliet arbetade tillsammans. Arbetet gick ut på att ta fram ett underlag för inriktningen, verksamhetsområden, för verksamhetsplanen 2014-15. Samtliga grupper satte på något sätt orienteringsföreningen i centrum med motiveringen att det är i föreningarna som verksamheten utvecklas och bedrivs. Bilden här nedanför utgör en sammanfattning av de olika gruppernas arbete.



Den 27-28 januari fortsatte arbetet med att förbundsstyrelsen och förbundskansliet under ett knappt dygn arbetade vidare utifrån resultatet av ordförandekonferensen. Resultatet av dessa två arbeten ligger till grund för det här första diskussionsunderlaget.

Framtidsspaningar

En av verksamhetsplanens uppgifter är att ta avstamp mot framtiden. Det är svårt att veta hur framtiden kommer att se ut. Däremot kan vi förbereda oss genom att göra olika spaningar.

Framtidens idrottsförening

Bakgrunden till projektet är en motion till Riksidrottsmötet 2011 och en framtidsdiskussion där. På mötet beslutades att till Riksidrottsmötet 2013 presentera ett antal scenarier som beskriver idrottsföreningens förutsättningar 2020 samt förslag på lösningar och verktyg för att möta framtidens möjligheter och utmaningar. SISU Idrottsutbildarna har ansvar för projektet och arbetet pågår fortfarande och har bland annat resulterat i ett diskussionsunderlag med framtidsbilder och ett antal pro-

I projektet har fyra trender identifierats. Dessa kommer i någon mån att påverka idrottsföreningarna i framtiden. De fyra trenderna kan sammanfattas i Demografi, Individualisering, Kommersialisering och Syns du inte så finns du inte. Här följer en sammanfattning av de fyra trenderna.



Förtätningen i större städer får konsekvenser för tillgängligheten till arenor för idrott. Nya arenor byggs i de större städernas ytterområden. I de mindre tätorterna blir konkurrensen om kommunens sinande resurser större samtidigt som rekrytering av yngre blir allt svårare. De yngre som flyttar till större städer tappar de nätverk där de varit aktiva och kontakten med sin ursprungsförening samtidigt som det inte alltid är självklart att hitta en ny förening.

Nästan 20 procent av Sveriges befolkning har utländsk bakgrund. Det innebär bland annat att nya influenser och traditioner från andra kulturer blir ett allt tydligare inslag i samhället. Självklart påverkas även idrottsföreningen. Här finns kanske också en stor potential när det gäller nya aktiva, ledare, verksamheter och föreningar.

Individualisering

Människors behov av självförverkligande växer. Samtidigt ökar människans krav på att föreningar, företag och myndigheter svarar mot individens behov av självförverkligande. Självförverkligande är drivkraften i skapandet av det personliga varumärket där personlig smak och stil betyder mycket. Dessa livsstilar tenderar att bli allt smalare och mer nischade. Sammantaget tar detta sitt uttryck i ett behov av riskminimering hos individen. Det gäller att försöka minimera risken att vara i fel förening, i fel verksamhet eller i fel sammanhang. De föreningar som kan bidra till att förstärka individens personliga livsstil och varumärke vinner. Föreningens produkt, eller verksamhet om vi så vill, får en allt större betydelse i framtiden. Därmed kan mötet mellan idrottsföreningens traditionella demokrati å ena sidan och individens behov av jag-fokusering, omedelbar återkoppling och snabba förändringar bli en utmaning.

Behovet av självförverkligande inkluderar även ambitionen att må bättre än bra. Individen nöjer sig inte med motion bara för att må bra. Man vill må bättre än bra och träna både mer och bättre. När idrottsföreningen inte kan möta individens behov ökar motionsutbudet och hälsoentreprenörer ger sig in på arenor där idrotten tidigare varit ensam. Konsekvensen av detta blir att den enskilda individens krav på idrottsföreningen ökar. Idrottsföreningen måste motsvara individens högt ställda förväntningar för att den ska bli individens val som arena självförverkligande, varumärkesbyggande och bättre hälsa.

Bilden av ökad individualisering är dock inte entydig. Det finns mottrender som kan sammanfattas i en längtan efter det genuint äkta och naturliga samt det lilla livet med de närmaste relationerna. Det finns ett spirande intresse för nya gemenskaper och mikrokollektiv där det är viktigt att få göra det på sitt sätt.

Idrottsrörelsen behöver förstå och nyttja de här trenderna, annars riskerar de etablerade idrottsföreningarna att stå med tomma styrelser och utan aktiva samtidigt som det skapas nya föreningar i samma kvarter.

Syns du inte – finns du inte

Behovet av att kommunicera är fortsatt starkt och hittar ständigt nya kanaler där digitala medier tar allt större utrymme. De flesta är online i stort sett dygnet runt vilket innebär snabb och omedelbar tillgång till information och kunskap. Det här innebär både fördelar och nackdelar och ställer också en hel del frågor som behöver besvaras.

Dagens kommunikation bygger i stor utsträckning på dialog och interaktion vilket inte minst syns i att kommunikationen mellan konsumenterna är viktigare än företagens kommunikation direkt med kunderna. Det syns inte minst i företagets reklamkampanjer. Den stora utmaningen ligger i att bryta igenom mediebruset. Syns du inte, finns du inte.

Datorer och smarta telefoner är en del av livet och för många ett naturligt sätt att umgås. De är inte bara en arena för nätverk utan också ett sätt att uttrycka värderingar och stärka bilden av sig själv, bygga varumärket. Individen profilerar det egna jaget via exempelvis Twitter och Facebook vilket gör

det viktigare för föreningen att finnas i nya mediekkanaler. Det handlar återigen om att synas. I mediebruset.

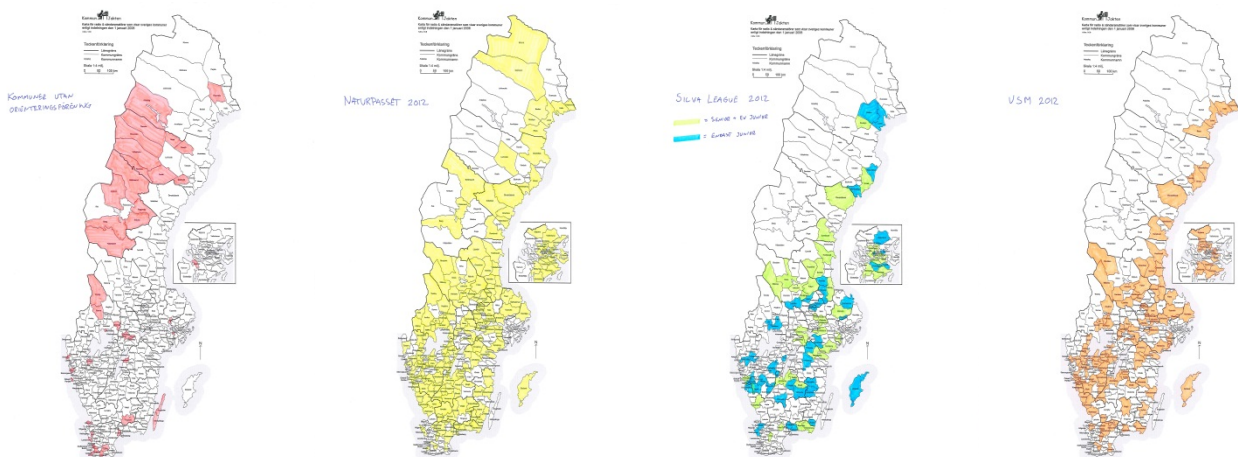
Kommersialisering

Gränserna mellan offentlig-, privat- och frivillig sektor suddas sakta ut och vi kan vänta oss att frivilligsektorn utvecklas till en egen konkurrensutsatt bransch. Marknaden ger oss andra spelregler och ställer högre krav på föreningarna. Vi kan vänta oss en ökad professionalisering där föreningar kan komma att använda affärsmodeller från näringslivet. Utvecklingen drivs av idrottens ökade ekonomisering. Behovet av anställda som driver verksamhet som i dag drivs av ideella ledare kan vara en trolig utveckling. Den springande punkten handlar om hur dessa två världar fungerar tillsammans. Hur går det att driva en ideell förening på affärsmässiga grunder, eller tvärt om, ett företag vilande på idrottens värdegrund och ideella struktur?

Ökade krav på professionalism kan leda till svårigheter att rekrytera ideella ledare. Om dessa ledare istället ska arvoderas på något sätt ökar kostnaderna för föreningen vilket i sin tur innebär högre avgifter för deltagaren. Vem tar ansvaret för dem som inte har råd? Vad händer med idrottens folk-rörelsekaraktär?

Orienteringssverige just nu

För att kunna möta framtiden är det också viktigt att ha en utgångspunkt, ett nuläge, att ta avstamp ifrån. Under vintern 2013 hars Svenska Orienteringsförbundet tittat närmare på utfallet av sju olika aktiviteter eller företeelser in orienteringssverige. Resultatet av dessa har presenterats i form av sju olika Sverigekartor som visar dagsläget. Förutom dessa sju aktiviteter eller företeelser finns det säkert andra delar av verksamheten som också skulle vara intressanta att kartlägga.



Kommuner utan förening

Kartan längst till vänster visar i vilka kommuner det finns en eller flera orienteringsföreningar som är medlem i Svenska Orienteringsförbundet. De kommuner som är färglagda har ingen orienteringsförening som är medlem i Svenska Orienteringsförbundet. Med undantag av Norrlands inland och fjällområden bedrivs någon form av orienteringsverksamhet i stora delar av landet. Samtidigt finns det ett antal kommuner i såväl Götaland som Svealand där det saknas orienteringsföreningar. Det behöver dock inte alltid betyda att det saknas verksamhet i dessa kommuner.

Naturpasset 2012

Karta nummer två från vänster visar i vilka kommuner Naturpasset arrangerades under 2012. I de kommuner som är färglagda arrangerades ett eller flera Naturpass under 2012. Kartan visar inte någon nivå i form av antal sålda Naturpasspaket eller antal olika Naturpassarrangemang. Kartan visar inte heller om det varit traditionella Naturpass eller Cykelpass, Fotopass eller liknande. Naturpasset har en god spridning över i stort sett hela landet. Det finns till och med tre kommuner, Strömsund, Berg och Torsby, utan förening men med Naturpass. Dessa är troligen kopplade till någon form av turistanläggning.

Silva League 2012

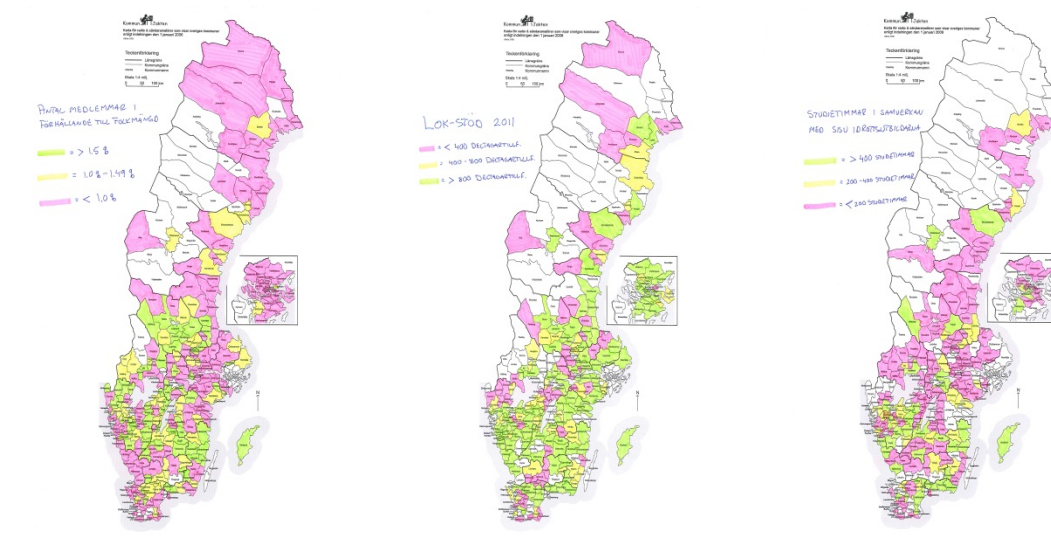
Karta tre från vänster visar från vilka kommuner föreningarna som hade deltagare på Silva League 2012 kommer från. De kommuner som är färgade med grön färg har en eller flera deltagare som tagit poäng i Silva League 2012 i klasserna D 21 och H21. I flera av dessa kommuner har man även haft deltagare i klasserna D 20, H 20, D 18 och H18.

De kommuner som är färgade med blå färg har en eller flera deltagare som tagit poäng i Silva League 2012 i klasserna D 20, H 20, D 18 och H18.

Kartan visar ingen nivå utifrån hur många poäng respektive deltagare har samlat under året. Kartan visar inte var respektive individ är mantalsskriven utan bara vilken förening respektive individ representerat och föreningens kommunala hemvist. Kartan visar på en ganska tydlig koncentration kring några större städer. Här finns troligen en mer eller mindre utvecklad elitmiljö.

USM 2012

Kartan längst till höger visar från vilka kommuner föreningarna som hade deltagare på USM 2012 kommer från. De kommuner som är färglagda har en eller flera individer som deltog på USM 2012. Kartan visar inte någon nivå på deltagarna utifrån placering på tävlingen. Här kan man se än något större spridning jämfört med deltagandet i Silva League.



Antal medlemmar i förhållande till folkmängd

Kartan längst till vänster visar andelen medlemmar i procent i orienteringsföreningar kommunvis. I de kommuner som är markerade med rosa färg är mindre än 1 procent av befolkningen medlem i en orienteringsförening. I de kommuner som är markerade med gul färg är 1,0-1,49 procent av befolkningen medlem i en orienteringsförening. I de kommuner som är markerade med grön färg är mer än 1,5 procent av befolkningen medlem i en orienteringsförening.

Genomsnittet för hela landet är 0,77 procent. Variationen mellan olika kommuner ligger mellan 10,97 procent (Malung) och 0,1 procent (Gnosjö). I materialet finns några felkällor som i viss mån kan ha påverkat utfallet. Ett exempel är Tumba-Mälarhöjdens OK som är en allians mellan två föreningar. TMOK har Botkyrka kommun som hemvist. Medlemmarna i TMOK består till största delen av medlemmar från IFK Tumba och Mälarhöjdens IK. Dessa finns alltså redovisade två gånger. Det finns ytterligare ett mindre antal liknade felkällor. Kartan ska inte ses som ett mått på verksamhet.

Kartan visar, med något enstaka undantag, att medlemsantalet procentuellt är minst i de befolkningstäta delarna av landet och omvänt att medlemsantalet är störst i de delar av landet med lägre befolkningstäthet.

LOK-stöd 2011

Kartan i mitten visar antalet redovisade deltagartillfällen inom ramen för det statliga LOK-stödet under 2011. Ett deltagartillfälle är detsamma som att en individ deltar i en aktivitet. Om en individ deltar i 40 olika aktiviteter under ett år ger det 40 deltagartillfällen.

Den rosa färgen visar kommuner med mindre än 400 deltagartillfällen under 2011. 400 deltagartillfällen är detsamma som om 10 individer deltar på en aktivitet i veckan under 40 veckor.

Den gula färgen visar kommuner med 400-800 deltagartillfällen under 2011. 800 deltagartillfällen är detsamma som om 10 individer deltar på två aktiviteter i veckan under 40 veckor.

Den gröna färgen visar kommuner med mer än 800 deltagartillfällen under 2011.

Genomsnittet för hela landet är 923 deltagartillfällen per förening. Tullinge SK redovisade 7691 deltagartillfällen och Boxholm-Mjölby OK redovisade 3 deltagartillfällen. Totalt redovisade 371 orienteringsföreningar LOK-stöd under 2011. Genom att studera LOK-stödet kan vi få ett visst mått på nivå av verksamhet för barn och ungdomar i åldern 7-20 år

Studietimmar i samverkan med SISU Idrottsutbildarna 2012

Kartan längst till höger visar antalet redovisade studietimmar i samverkan med SISU Idrottsutbildarna under 2012. En studietimme är 45 minuter. Om tre personer genomför verksamhet i 90 minuter ger det sex studietimmar.

Den rosa färgen visar kommuner med mindre än 200 studietimmar.

Den gula färgen visar kommuner med 200-400 studietimmar.

Den gröna färgen visar kommuner med mer än 400 studietimmar.

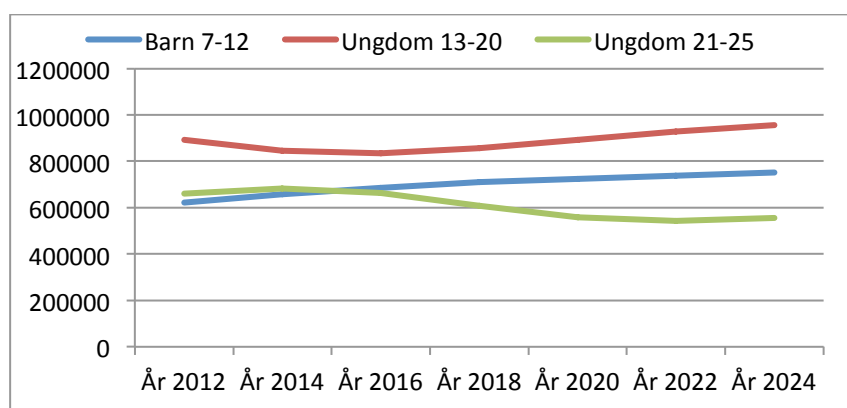
Allmän kommentar till de tre sista kartorna

Varför just antal medlemmar, LOK-stöd och studietimmar? Dessa tre mätpunkter utgör 65-70 procent av underlaget när Riksidrottsförbundet, RF, fördelar SF-bidraget. I många distriktsidrottsförbund fördelas bidrag på liknande sätt. Det är alltså strategiskt viktigt för svensk orientering att vi dels redovisar alla medlemmar och all verksamhet vi genomför och dels att vi på olika sätt stimulerar till rekrytering av nya medlemmar och ökad verksamhet. För år 2012 fördelade RF totalt 280 MSEK till de olika specialidrottsförbunden. Bidragssystemet är slutet på så sätt att det är andelen medlemmar, LOK-stöd och studietimmar sett till hela idrottsrörelsens totala mängd som avgör. Ökar svenska orientering sin andel får vi en större del av den totala potten. Förutom verksamhetsbidraget finns även ett basbidrag på 15 procent och ett stimulansbidrag på 15-20 procent.

Barn och ungdomar

Traditionellt har svensk orienterings rekryteringsverksamhet främst haft barn och ungdomar i fokus. I någon mån har verksamheten också riktats till gruppen föräldrar. Hur många barn och ungdomar det finns i landet varierar en del över tid. Antalet påverkas naturligtvis av hur många barn som föds. Tabellen och diagrammet här nedanför visar en befolkningsprognos för barn och ungdomar 7-25 år för åren 2012 till 2024.

	År 2012	År 2014	År 2016	År 2018	År 2020	År 2022	År 2024
Barn 7-12	621030	656818	685520	711063	725234	737675	750281
Ungdom 13-20	891008	845278	833896	856514	892865	928455	957034
Ungdom 21-25	660482	683720	662137	606666	558942	542844	556538



Två undersökningar

Inför arbetet med verksamhetsplanen 2012-13 genomfördes två undersökningar. Med hjälp av Synovate genomfördes en undersökning riktad till allmänheten och Svenska Orienteringsförbundet genomförde en intern undersökning bland medlemmarna. Resultatet av dessa två undersökningar ger en hel del intressanta svar och visar på både möjligheter och utmaningar inför framtiden. Den som vill fördjupa sig i resultatet av undersökningarna kan ta del av dem på

<http://www.orientering.se/Forbundsinfo/Undersokningomallmanhetenochorienterarensynpaorientering/>.

Verksamhetsplan för svensk orientering 2014-15, utkast 1

Grundförutsättningar

Orientering omfattar fyra olika grenar. Dessa är:

- Orienteringslöpning
- Skidorientering
- Mountainbikeorientering
- Precisionsorientering

Idrotten vill

Idrotten vill är idrottsrörelsens idéprogram och antogs i sin senaste version på RF-stämman 2009.

Idrotten vill tar ett helhetsgrepp om alla olika verksamhetsdelar inom svensk idrott. Dessa är

- Idrottens verksamhetsidé, vision och värdegrund
- Bra i idrott och bra idrott
- Idrotten i samhället
- Idrott för barn
- Idrott för ungdom
- Idrott för vuxna
- Det ideella ledarskapet
- Stöd till lokal utveckling
- Stöd till internationell utveckling
- Forskning och utveckling

Genom att styra fördelningen av bidrag vill Riksidrottsförbundet att Idrottens vill på ett tydligare sätt ska prägla specialidrottsförbundens verksamhet. Verksamheten inom svensk orientering innehåller redan idag många delar som är i samklang med intentionerna i Idrotten vill. Vi behöver tydliggöra vilka delar det är och låta dem prägla verksamheten än mer.

Offensiv orientering

I samband med verksamhetsplanen 2008-2009 presenterades begreppet Offensiv orientering som det arbetssätt som ska vara vägledande för svensk orientering. Offensiv orientering innebär följande:

- Lyft blicken, se vilka möjligheter vi har omkring oss
- Ha en bra plan och en god framförhållning
- Förenkla, se helheter och fastna inte i småsaker
- Våga satsa i offensiv anda, det handlar om din och min attityd samt att behålla fokus och koncentration hela vägen, alla vill göra sitt bästa och utvecklas
- Motivation och glädje är viktiga framgångsfaktorer, känn flytet att du har harmoni

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

För att kunna möta framtida utmaningar behöver vi i mycket större utsträckning än idag involvera och engagera fler ungdomar, fler unga vuxna och fler kvinnor i verksamheten och i utvecklingsarbetet. Deras synpunkter, erfarenheter och kunskap kommer att vara viktigt för orienteringsidrottens möjligheter till utveckling.

För att nå nya målgrupper behöver vi skapa verksamhet som bland annat lockar de 20 procent svenskar med utländsk bakgrund. De utgör en resurs som kommer att vara viktigt för föreningslivet. Det här är två exempel på hur vi arbetar för att leva upp till vår värdegrund.

Verksamhetsidé

Svensk orientering erbjuder världens bästa idrott till de människor som vill använda naturen som sin arena för att tävla, motionera och uppleva glädje och gemenskap tillsammans med andra människor. Orientering ska vara en utmaning för alla och göra att människor mår bra och utvecklas.

Kommentarer

Verksamhetsidé är en beskrivning av vad man ska verka för, vad som ska uppnås eller vilket uppdrag man har.

Svensk orientering har inte tidigare haft begreppet verksamhetsidé på ett tydligt sätt. Däremot har det funnits ord, meningar och stycken som innehållit delar till en verksamhetsidé. I förslaget till verksamhetsidé här ovanför har vi lyft in de fem ledstjärnor som tidigare utgjort en del av värdegrunden. I förslaget till verksamhetsidé finns också begrepp som även finns med i Idrotten vill.

Värdegrund

Svensk orientering arbetar aktivt med att förverkliga intentionerna i Idrotten vill, idrottsrörelsens gemensamma idéprogram. Vi gör det utifrån våra egna förutsättningar och i en offensiv anda. Med Idrotten vill som utgångspunkt ska vi erbjuda en idrott där alla kan vara med utifrån sina egna förutsättningar och villkor.

Svensk orientering står för lika behandling oavsett kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Svensk orientering arbetar aktivt för att motverka all form av doping.

Svensk orientering bedriver sin verksamhet utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.

Utöver ovanstående delar i värdegrund ska varje medlem utifrån sina egna förutsättningar alltid agera utifrån följande:

- Jag visar respekt för alla människor
- Jag deltar i träning, tävling och andra aktiviteter utifrån mina egna förutsättningar och kräver inte mer av andra än vad de kan kräva av mig
- Jag tar ansvar för att jag och mina orienteringskamrater finns i en trygg miljö och jag reagerar om någon far illa
- Jag gör alltid mitt bästa på samma sätt som alla runt omkring mig också alltid gör sitt bästa
- Jag tar hänsyn till och visar respekt för naturen jag är gäst i och de djur och växter som finns där
- Jag bekräftar och berömmar andra

- Jag berättar öppet och tydligt om jag har olika roller och uppdrag
- Jag är en god förebild för orienteringsidrotten
- Jag ansvarar själv för att öka min kunskap om orienteringsidrotten och dess regler
- Jag tar ansvar och agerar om någon bryter mot våra gemensamma regler

Kommentarer

En värdegrund är en beskrivning av de grundläggande principer och beteenden som ledsagar organisationen i sitt agerande. En värdegrund är ett tydliggörande av hur man förhåller sig till varandra samt hur man förhåller sig till uppdraget.

Vision

- Vi ska ha världens bästa landslag över tid
- Vi ska växa genom att attrahera fler

eller

- Vi ska ha världens bästa landslag över tid
- Vi ska ha världens bästa arrangemang över tid
- Vi ska ha världens bästa föreningar över tid

eller

- Vi ska ha världens bästa landslag över tid
- Vi ska ha världens bästa arrangemang över tid
- Vi ska växa genom att attrahera fler

Kommentarer

I de arbeten som har genomförts finns en stor vilja att behålla våra två övergripande mål. För att hålla isär olika begrepp bör vi istället för övergripande mål använda begreppet Vision. En vision är en beskrivning av ett framtida önskvärt tillstånd, en föreställning om var man vill nå eller bli, en bild i medvetandet om en eftertraktad framtid som man starkt känner för och tror på.

I diskussion har det framförts tankar om att den andra delen av visionen skulle kompletteras med att vi även kan växa genom att behålla de som redan i dag är medlemmar.

Ett annat spår som framkommit i samband med de diskussioner som förts är att visionen på något sätt ska spegla de verksamhetsområden som svensk orientering valt att fokusera på. Därav den andra idén till formulering av en vision.

Verksamhetsområden

Svensk orientering ska fokusera sitt arbete till tre olika verksamhetsområden som tillsammans ska förverkliga verksamhetsidén och sträva mot att uppfylla visionen.

Föreningsutveckling

Orienteringsföreningarna är kärnan i svensk orientering. Det är i orienteringsföreningarna som en stor del av verksamheten planeras, genomförs och utvecklas. Orienteringsföreningarnas verksamhet spänner över flera olika områden som barn- och ungdomsverksamhet, utvecklingsmiljö, arrangemang, motionsverksamhet och mycket annat. Svenska Orienteringsförbundets huvudsakliga uppgift

är att på olika sätt stödja, inspirera och engagera föreningarna i deras arbete. Orienteringsföreningarnas förmåga att utveckla och förnya sin verksamhet är avgörande för svensk orientering att möta konkurrensen om människors fritid.

Arrangemangsutveckling

Arrangemang i olika former är en av de mest centrala verksamheterna i svensk orientering. De allra flesta arrangemangen är någon form av tävlingsarrangemang. Ofta är målgruppen för ett arrangemang alla typer av ålderskategorier men ibland genomförs även arrangemang som är riktade mot en specifik målgrupp, exempelvis ungdomar, veteraner, elitlöpare och motionärer. Förutom tävlingsarrangemang genomförs även aktiviteter som är motionsinriktade utan eller endast små krav på prestation. Naturpasset och motionsorientering är exempel på detta. För att nå nya målgrupper och för att fortsätta locka många deltagare behöver utbudet av arrangemang utvecklas liksom kvalitén. Arrangemang fyller också ett viktigt syfte för de individer som har ambitioner att prestera på nationell och internationell nivå.

Individutveckling

Individen är medlemmen i en orienteringsförening. Det kan också vara den som kan bli medlem i en orienteringsförening. Ambitionsnivån hos individen varierar stort från den blivande VM-medaljören till motionären. Orienteringsföreningen utgör en viktig utvecklingsmiljö oavsett individens ambitionsnivå. Svenska Orienteringsförbundets roll stödja, inspirera och engagera föreningarna i deras arbete med sin utvecklingsmiljö. Svenska Orienteringsförbundet har också en roll att bedriva landslagsverksamhet och skapa förutsättningar för att våra landslag ska kunna prestera vid internationella mästerskap.

Ledarutveckling (en icke utvecklad tanke)

Ledare skulle kunna vara ett eget verksamhetsområde. Det skulle i så fall ersätta Föreningsutveckling. Anledningen till det är att föreningen ska bedriva och utveckla sin verksamhet inom områdena Arrangemang, Individ, Ledare och Kommunikation. Föreningsutveckling är inget eget verksamhetsområde utan mer ett medel att uppnå framgångsrik utveckling inom alla fyra områden. Frågan är då hur vi hanterar föreningsutveckling?

Kommunikationsutveckling (en icke utvecklad tanke)

Kommunikation skulle kunna vara ett eget verksamhetsområde. Det skulle i så fall ersätta Föreningsutveckling. Anledningen till det är att föreningen ska bedriva och utveckla sin verksamhet inom områdena Arrangemang, Individ, Ledare och Kommunikation. Föreningsutveckling är inget eget verksamhetsområde utan mer ett medel att uppnå framgångsrik utveckling inom alla fyra områden. Frågan är då hur vi hanterar föreningsutveckling?

Kommentarer

Verksamhetsområden är en beskrivning och sortering av olika områden, sektorer eller fält där insatser måste göras för att förverkliga verksamhetsidén.

Mål på längre sikt

Med sikte mot 2021 har svensk orientering följande mål inom respektive verksamhetsområde.

Föreningsutveckling

- En procent av Sveriges befolkning är medlem i en orienteringsförening vilket innebär 98 500 medlemmar år 2021.
- Motionsorientering i olika former resulterar i sammanlagt 300 000 starter årligen.
- Svensk orientering har skapat en ny medlemsform som lockar nya medlemmar till orienteringsidrotten.

Arrangemangsutveckling

- Svensk orientering har en arrangemangsutbildning som årligen utbildar nya tävlingsfunktionärer och som genererar 60 000 studietimmar per år.
- Svensk orientering har utvecklat arrangemangsformer anpassade för olika målgrupper, exempelvis ungdomar, veteraner, elitlöpare och motionärer.
- Nya arrangemangsformer lockar nya medlemmar.

Individutveckling

- Svensk orientering har världen bästa landslag.
- Svensk orientering har 8 RIG med totalt 204 elevplatser fördelat på orienteringslöpning, skidoorientering och mountainbikeorientering.
- Svensk orientering har 10 NIU med totalt 216 elevplatser fördelat på orienteringslöpning, skidoorientering och mountainbikeorientering.
- Svensk orientering har etablerade elitutvecklingsmiljöer i 15 av 23 distrikt.
- Svensk orientering har väl fungerande elitmiljöer i 80 av 570 orienteringsföreningar.

Mål på kort sikt

Under verksamhetsåren 2014 och 2015 har svensk orientering följande mål inom respektive verksamhetsområde.

Föreningsutveckling

- Antalet medlemmar ökar med 4 procent per år vilket innebär 74 800 medlemmar 2014 och 77 800 medlemmar 2015.
- Under 2014 ska motionsorientering i olika former resultera i sammanlagt 75 000 starter.
- Under 2015 ska motionsorientering i olika former resultera i sammanlagt 85 000 starter.
- WOC 2016?
- Lärarfortbildning?
- Studietimmar?
- Barn- och ungdomsverksamhet?
- Karttillgänglighet?

Arrangemangsutveckling

- Arrangemangsutbildning?
- Teknikutveckling?
- Studietimmar?

Individutveckling

- Utvecklingsmiljöer?
- Tävlingsresultat?

- Tränarutbildning?
- Studietimmar?

Strategier

Under verksamhetsåren 2014-2015 har Svenska Orienteringsförbundet följande strategi inom respektive verksamhetsområde.

Föreningsutveckling

Demokrati, jämställdhet, jämlikhet och lika behandling är viktiga förutsättningar för att kunna nå målen och åstadkomma utveckling.

Arrangemangsutveckling

- Utbildade funktionärer
- Hög kvalitet utifrån respektive nivå
- Utveckla motionsarrangemang

Individutveckling

- Utbildade tränare
- Fler positiva utvecklingsmiljöer i föreningar
- Individutveckling för motionsorienteraren

Kommunikation och marknadsföring

Syns du inte så finns du inte! Det är en av trenderna i samhället och en av trenderna som tydliggörs i projektet Framtidens idrottsförening. För att hänga med i konkurrensen kring människors fritid gäller det att synas.

Öppenhet

Vi arbetar med att förbättra demokratin i hela rörelsen, från att öka ungdomsdelaktighet, jämställdhet och jämlikhet till att diskutera attityder och visa att vi bygger vår verksamhet på Idrotten Vill. Vi förbättrar kommunikationen mellan Svenska Orienteringsförbundet, distrikt och föreningar, vilket är allas ansvar att arbeta med.

Tillgänglighet

Vi arbetar för att vara tillgängliga för alla, vilket innebär att vi antar nya utmaningar och möter nya målgrupper där de är. Vi fortsätter arbetet med kart- och marktillgång från förening till Svenska Orienteringsförbundet.

Synlighet

Vi arbetar med att synliggöra vår idrott, där föreningarna, distrikten och Svenska Orienteringsförbundet arbetar från olika håll men med samma mål – att synliggöra vår idrott i alla tänkbara kanaler. För att lyckas behöver alla nivåer arbeta med marknadsföring och kommunikation samt sponsorer.

Kommentarer

En strategi är en beskrivning av hur man ska uppnå respektive mål. Alltså vilka åtgärder, handlingar eller aktiviteter man väljer. Detta brukar kallas strategi. Man kan också prata om taktik och tillvägagångssätt.

Handlingsplan

När verksamhetsplanen för 2014-15 är fastställd ska Svenska Orienteringsförbundets styrelse med hjälp av förbundskansliet ta fram en handlingsplan för hur intentionerna ska bli verklighet. Handlingsplanen ska innehålla aktiviteter med tidplan och ansvarsfördelning. Utifrån handlingsplanen upprättas en budget.

Efter att de båda verksamhetsåren är genomförda ska resultatet av genomförda aktiviteter redovisas i en verksamhetsberättelse och ett ekonomiskt bokslut för respektive år.

På samma sätt ska respektive distrikt ta fram en handlingsplan för sin verksamhet. Även distriktens handlingsplan ska utgå från svensk orienterings verksamhetsplan för 2014-15. Svenska Orienteringsförbundets styrelse och förbundskansli finns som ett stöd för distrikten.

Även orienteringsföreningarna bör utgå från svensk orienterings verksamhetsplan för 2014-15 i planeringen av sin verksamhet. Som stöd för föreningarna finns Svenska Orienteringsförbundets kansli och det egna distriktet. Som en resurs i föreningarnas arbete finns SISU Idrottsutbildarna i distrikten.

Kommentarer

En handlingsplan är en beskrivning av vem eller vilka som ska utföra åtgärder, handlingar och aktiviteter, när det ska göras samt var och kanske hur det ska göras. Handlingsplanen ska också innehålla en budget som beskriver vilka resurser som finns tillgängliga för att bedriva verksamheten.

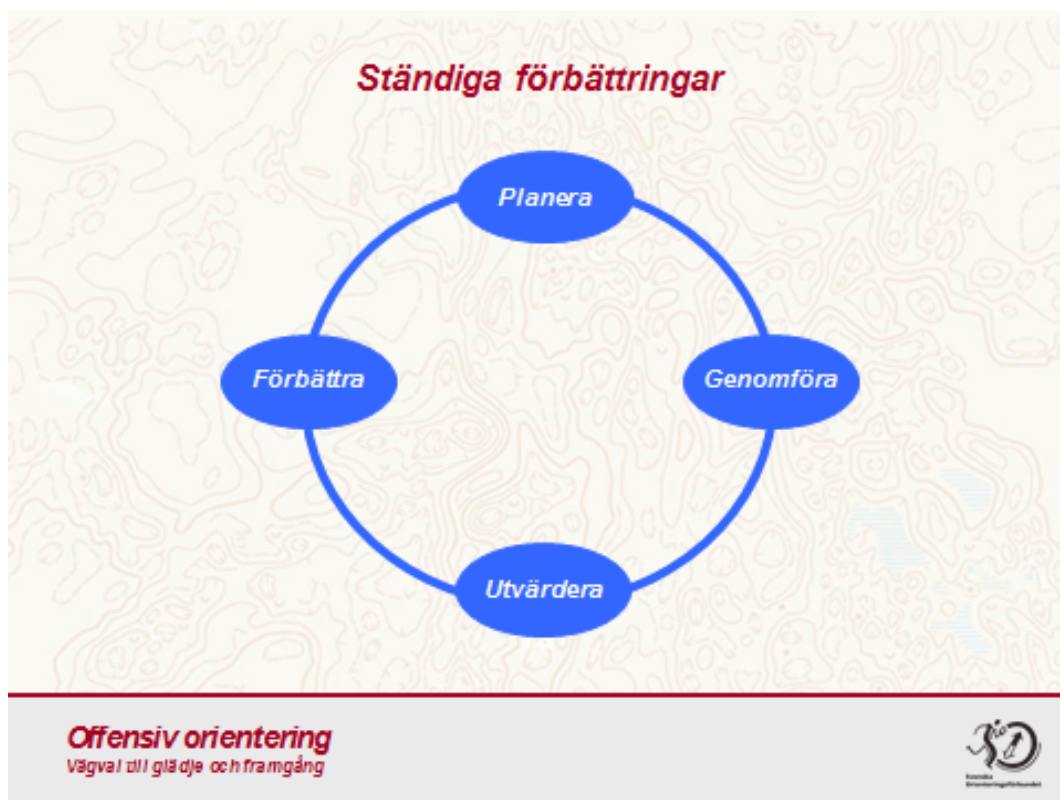
Utvärdering och ständiga förbättringar

Efter att all planerad verksamhet är genomförd är det viktigt att göra en utvärdering. Utvärderingen görs mot uppsatta mål där målpuppfyllelsen mäts. Antingen har man nått målen eller så ha man inte nått målen. Målpuppfyllelsen sätt i relation till de aktiviteter som planerats och genomförts. I den utvärdering som genomförs bör alla tänkbara orsaker till resultatet belysas. Även det ekonomiska resultatet bör tas med i utvärderingen. Exempel på frågor att ställa kan vara:

- Har målen uppnåtts?
- Om inte, varför?
- Var målen rätt, mäter de rätt saker, var de realistiska?
- Har alla aktiviteter genomförts som planerat?
- Om inte, varför?
- Strävade de genomförda aktiviteterna mot målet?
- Fanns det tillräckligt med resurser för att genomföra aktiviteterna?
- Användes resurserna på sätt?

Glöm inte att även ta med de positiva resultaten. Gläds åt dem och fira framstegen!

Efter att utvärderingen är genomförd måste eventuella förbättringar planeras. Vad kan vi göra bättre nästa gång? Utifrån föreslagna förbättringar planeras verksamheten på nytt, genomförs, utvärderas, förbättras, planeras och så vidare. Genom att ha ett arbetssätt där ständiga förbättringar är i fokus kommer en positiv utveckling att ske.



Ekonomi

Viljan och ambitionen kan vara hög. Engagemanget från människorna i organisationen kan vara stort. I slutändan är det dock ofta de tillgängliga resurserna som avgör hur långt organisationen når. Resurserna är dels människor som på olika sätt bidrar till utveckling av verksamheten genom sin kunskap och sitt engagemang. Resurser är också ekonomiska tillgångar som gör att vi kan bedriva verksamheten på det sätt vi vill och tror på.

För verksamhetsåret 2011 fördelade sig intäkterna för Svenska Orienteringsförbundets centrala verksamhet på följande sätt.

Erhållna bidrag och anslag (1)	15 156 000 kronor	45 %
Medlemsavgifter (2)	965 000 kronor	3 %
Övriga avgifter och avtal (3)	8 272 000 kronor	24 %
Sponsorintäkter (4)	3 404 000 kronor	10 %
Övriga intäkter (5)	6 068 000 kronor	18 %
Summa	33 865 000 kronor	

Förklaringar:

1. Ordinarie RF-anslag, Idrottslyftet, Elitstöd samt diverse övriga mindre bidrag från RF, Naturvårdsverket och övriga bidragsgivare.
2. Medlemsavgifter från främst medlemsföreningarna.
3. Tävlingsavgifter, SOFT-avgifter samt deltagaravgifter från aktiviteter, kurser och konferenser.
4. Sponsorintäkter
5. Försäljning via Butiken, SISU Idrottsböcker, prenumerationer Skogssport, annonser Skogssport, Ranking- och Sverigelistan samt övrig försäljning.

Varje intäkt har naturligtvis kostnader. Dessa är inte redovisade här.

Frågeställningar

Det här är ett första utkast till verksamhetsplan för 2014 och 2015. Vissa delar är mer utvecklade än andra. Det finns luckor och det finns säkert saker och formuleringar som kan ifrågasättas. Alla 23 orienteringsdistrikt i landet har nu fått utkastet på remiss. Svenska Orienteringsförbundet vill ha svar från alla distrikt senast den 1 maj 2013. För att få en bred förankring i hela orienteringsrörelsen tror vi att det är bra att försöka samla så många föreningsledare som möjligt i respektive distrikt och samla in deras synpunkter. Vi tror att SISU Idrottsutbildarna i distriktet kan vara en bra hjälp i arbetet med att genomföra en eller flera diskussionskvällar i distriktet. Svenska Orienteringsförbundets styrelse och kansli är så långt det är möjligt beredda att medverka vid träffar i distrikten.

De frågor vi vill ha svar på är följande:

- De sju första sidorna i utkastet innehåller ett antal framtidsspaningar. Tanken är inte att de ska vara med i den slutliga verksamhetsplanen. Däremot kan de komma att påverka inriktningar och beslut kopplade till verksamheten under de kommande åren. Är dessa spaningar relevanta för orienteringsidrotten? Finns det andra områden där vi behöver spana?
- Utkastet till verksamhetsplan inleds med ett antal grundförutsättningar. Är det någon grundförutsättning som saknas? Är det något som inte ska vara med? I så fall vad?
- Begreppet verksamhetsidé är delvis ett nytt begrepp i verksamhetsplanen. Är verksamhetsidén tydligt formulerad? Uppfyller den syftet med en verksamhetsidé? Hjälper den svensk orientering att nå visionen?
- Några av delarna i värdegrunden har funnits med i tidigare verksamhetsplaner men under andra rubriker. De är nu samlade under en rubrik. Det finns också en ny del som utgår från den enskilda medlemmen. Är det något i värdegrunden som saknas? Är det någon del i värdegrunden som ska formuleras på annat sätt eller tas bort? I så fall vilken del och hur?
- I visionen finns tre olika förslag. Den första är densamma som tidigare. De andra två är varianter som skapats utifrån synpunkter som hittills kommit fram. Vilken vision är den bästa? Finns det andra förslag utöver de tre som presenterats?
- I utkastet presenteras tre verksamhetsområden som använts tidigare, Föreningsutveckling, Arrangemangsutveckling och Individutveckling. Vi har också lyft fram ytterligare två områden som skulle kunna ersätta eller komplettera de tre första verksamhetsområdena. Inom vilka områden ska svensk orientering bedriva verksamhet för att nå visionen, leva upp till värdegrunden och verksamhetsidén? Är ledar- och kommunikationsutveckling egna verksamhetsområden eller medel för att nå visionen och målen?
- Vi har formulerat ett antal mål på lång och kort sikt för att ge exempel på tänkbara mål. Här behöver vi hjälp att formulera fler mål som tillsammans leder mot visionen, värdegrunden och verksamhetsidén.
- Vi har också formulerat ett antal strategier. Även här behöver vi hjälp att fylla på med fler strategier som uppfyller målen, visionen, värdegrunden och verksamhetsidén.
- Vi vill också ha synpunkter på våra tankar kring handlingsplan, utvärdering och ständiga förbättringar samt ekonomi.
- Utifrån ett helhetsperspektiv, är tankarna i utkastet till verksamhetsplan bra? Kommer det att göra att svensk orientering kan möta framtidens utmaningar på ett bra sätt? Är vi på väg åt rätt håll?
- Hur har distriktet arbetat för att komma fram till just de här svaren? Vid vilka aktiviteter har utkastet till verksamhetsplan diskuterats? Hur många och vilka personer har medverkat?